

B U A S T I X X X

NF. 14

Lørdag 22. november 1941

Lørdag 13. november klarte en nordmann å rømme fra tysk fengenskap i Oslo. Han skulle overføres fra Møllergata 19 til Akershus. Overføringen føregikk til fots, og han var ledesatt av to, muligens tre, tyskere, hvorav en underoffiser. Tenfor Creditbanken laget fangen bråk og klarte å komme seg inn i bankhallen hvor han løp innenfor skranken og forsøkte å komme ut en annen vei. Det lyktes ikke og han fortsatte nedover i lokalet, hopped over bordene og krysset lange skranken. Underoffiseren var kommet inn etter ham med revolveren ferdig men kunne ikke skyte fordi det var for mange mellom han og fangen. Han gikk langs skranken utenfor og prøvde å følge rømningen med våbenet. Ved sjakten midt i lokalet - med trapp og paternosterheis - klarte fangen uten et tykkeskritt å unngå seg bort til trappen og ned i kjelleren mens tyskeren fortsatte langs skranken til øverst i lokalet hvor han stod og ventet på at fangen skulle krysse fram. Fangen hadde imidlertid nede i kjelleren funnet personalets utgang og forsvant - og siden har ikke tykken sett ham. Bankens dører var blitt besatt av andre tyskere som var i nærheten og underoffiseren tilkaldte schnellidienst - men alt forgjoves.

Advarsel Det er meget viktig at dette blir kjent... langt sen når er! Tykken er som kjent nært i provokasjon. Det antas på det røne at undtagelsesstilstanden var laget etter en plan av Heydrich, tsjekkoslovakias bøddel

og det er grunn til å vente et slikt forsøk. Men det vil denne gang få en annen form: hvis man i nære fremtid et eller annet sted i landet får se soldater i engelske uniformer så var forsiktig! Det kan være tyskere! De kan på denne måte få et påkudd til å ta "reprasialer" som skal skremme voldsamt og som derfor vil føregå i en dertil skikket mildestakk. Merkere oplysninger kan ikke gi ves. Men pass på!

I sin bok "Spionernas andra världskrig" som nettopp er kommet ut i Sverige (den er skrevet av italieneren Paolo Zappa) gir en skildring av Gestapos virksomhet i Norge MI 7. april 1940:

Gestapos egenter styrker og utdyper forbindelsen med medlemmer av partiet Nasjonal Samling, dvs. det norske nasjonalsosialistiske parti som ledes av Quisling. De bekjemper den fransk-engelske propaganda - men fremfør alt unbringer de - hvordan skal man uttrykke det - valg i de havner hvor den tyske landstigning skal foregå. Valten består av sjøfolk fra handelskib, av tyske forretningsfolk som har bodd i landet i lengere tid, samt av egenter som med dette for bys er kommet fra Tyskland under forskjellige påkuchi. Det danner en slags feste kolonne i havnebyene. -- Det er en av den tyske spionsapses største kupp. Det blir ikke det siste.

I Norsk Soldatbok, utgaven av 1923, står det på side 34 nogen linjer som omtrent kunde være synet på forholdene da:

- Hos et fritt og selvstændig folk er fedrelandskjærlighet og nasjonalfølelse en stor dyd. Hos et underkvet folk derimot den verste udje og det største lyte. En mann som har dette lyte, blir ansett for en lik kar og er lite velsett hos de styrende, hvor meget godt han enn gjør. Men den som spytter på sitt eget folk og det som hører folket til, han blir velsett hos de fremmede herrer. Den mann kan de bruke. På den måte drar fremmedstyret de dårlige elementer hos folket frem og holder de gode nede, og folket blir lett demoralisert. Ja til sist kan folket synke så dypt at det er stolt av det gjør store ting for herrefolket, ja stolt av at det hjelper til med å holde seg selv i tråden. Og når herrefolket kommer nedros - og i slike tilfeller spøres det ikke på dem - er tjenerfolket rent stolt. Det er den rette krillikken. "Nir hesten er stolt av at det er den som trekker lasset, så viser den at den bare er hest".

(Er det nogen som har truffet den typen i 1941?)

Etter at vår opplysing om direktør Aabjørn Larsen ved Oslo Kretsfengsel var skrevet, annet steds i dagens nummer, kommer meldingen om at han er arrestert. Han har ständig gått på fylle siden han ble utnevnt. Et natt kort etter tilbragte han i fyllearresten og vedtok en bot på kr. 40. Sammen med ham er 11 fangstebetjenter arrestert. Motvedrakten skal være at den kjendte stormugler Heidar Rey laegger seg radio i cellen og lyttet på nyheter fra London som han sørget blandt fangene.

Nu er den ivrige nazist førstebetjent frøgated ved Oslo Kriminalpolititi konstituert som direktør fr. 7. november.

Ett oppsiktvekkende brev fra minister Magelin til alle fylkesmannen:

- Reichskommisær har reist krav om at kommunene skal yde noga betydelige bidrag til dekning av statens krigsutgifter. Spørsmålet er under bearbeidelse og nærmere underretning vil bli gitt senere.

Under disse omstendigheter er det s. mero nødvendig enn noem-sinne at det vises den østrengste økonomi i kommunene og at det ikke blir gitt bevilgninger til annet enn absolut nødvendige kommunale formål selv om det kan skaffes dekning på budsjettet fra andre utgifter. Det må selles inn til videre ikke bevilges bidrag til Nasjonalhjelpen og andre institusjoner hvir virksomhet ikke direkte kommer kommunen til gode. Inntil spørsmålet om bidrag til dekning av statens krigsutgifter er avgjort, kan det dog fortsett ytes tilskudd til den norske legien.

Ordførerne i hen behf fylkesmannen. embetadistrikts bes gjort kjent med dette.

Brevet er datert 1. november og er markert: Farkalis.

Nu er det endelig bestemt at den tidligere forberedte innsamling av metaltjenstander fra statene og kommunenes kontorer skal settes i verk. Ordførerne har fått bekjed i brev av 1. november fra Magelin. Det skal opprettes innsamlingssteder.

Skrivner Lundevall, den siste formann i dommerforeningen, har fått avsljed i disse dager.

Politiet har fått beskjed om å innlevere messingkulene på de gamle politiluer og hjelmer. Likedan har politiet fått beskjed fra tyskern om å tellle op alle sine vaktmunder. Hver dag er tre instruktører ute i Oslo og ransakes etter radioapparater. Günther-kern gir n. statspolitiets undervisning i tysk